

Rammebudsjett

LOVPÅLAGT 2023

Innhold

RAMMEBUDSJETT LOVPÅLAGT 2023	2
BUDSJETT LOVPÅLAGT RENOVASJON 2023	5
Driftsinntekter	5
Driftskostnader	5
Renter	6
Resultat og selvkostfond	6
INVESTINGER LOVPÅLAGT	7
LANGTIDSPROGNOSE	7
PRIS PÅ LOVPÅLAGTE RENOVASJON FOR 2023	9

RAMMEBUDSJETT LOVPÅLAGT 2023

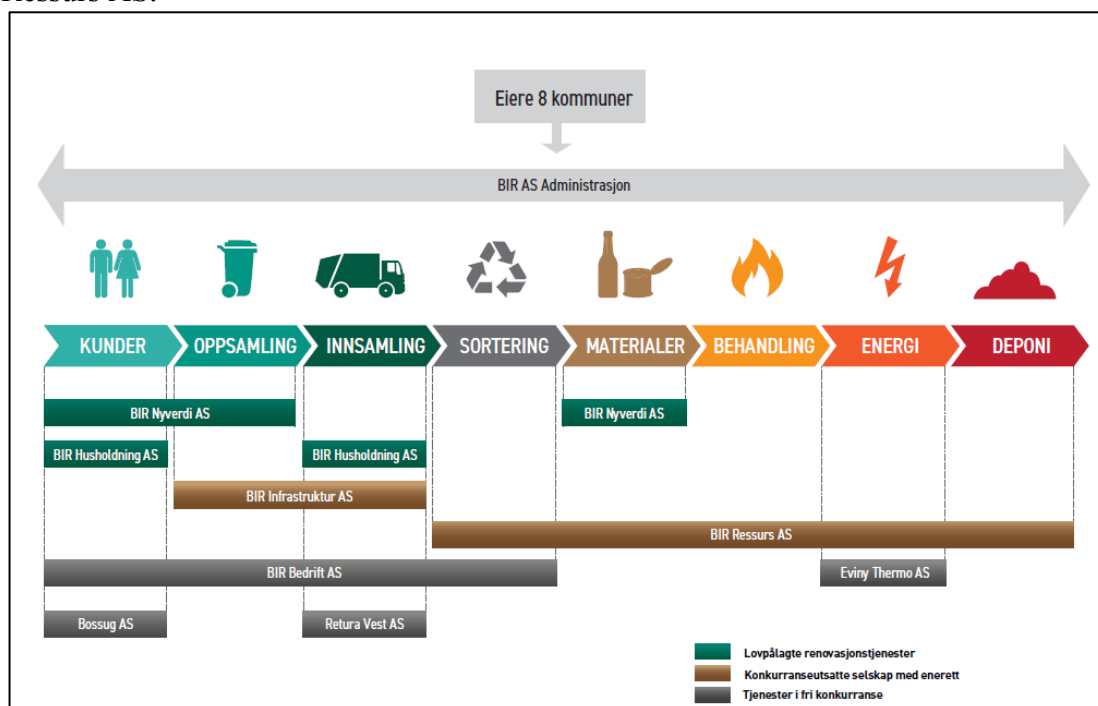
VISION OG STRATEGI

BIR-konsernet skal være Vestlendingens egen miljøbedrift.

BIRs konsernstrategi gir oss inspirasjon og handlingsrom til å være en ledende aktør for utvikling av sirkulære forretningsmodeller. Konsernets kjerneaktivitet vil alltid være å utvikle og drifte tjenester som er bra for samfunnet, kundevennlige, verdiskapende, og miljøfremmende.

FORUTSETNINGER FOR BUDSJETT LOVPÅLAGT RENOVASJON 2023

De 7 kommunene som er aktive eiere av BIR-konsernet har gitt BIR AS enerett for utførelse av den lovpålagte renovasjonstjenesten. BIR AS har videre tildelt deler av denne eneretten til driftsselskapene BIR Husholdning AS, BIR Infrastruktur AS, BIR Nyverdi AS og BIR Ressurs AS.

*Øygarden kommune som eier 1,86 % av BIR AS har valgt å utføre renovasjonstjenestene gjennom sitt heleide selskap ØyVAR AS.

Rammebudsjettet vedtas av styret i morselskapet. Rammebudsjett for lovpålagt renovasjon er utarbeidet etter innspill fra alle driftsselskaper som har aktiviteter innenfor lovpålagte renovasjon.

Budsjettet for lovpålagt renovasjon er i sin helhet bygget på prinsippet om selvkost. Rammebudsjettet viser forventet inntekt- og kostnadsutvikling for den lovpålagte delen av BIRs-verdikjede. Verdikjeden er organisert med et morselskap og driftsselskap slik at ansvar og roller for de ulike oppgavene som skal utføres defineres på en ryddig måte. Godt fokus på kostnadsstyring og maksimering av potensielle inntektsstrømmer gir innbyggerne en lav pris på gode renovasjonstjenester.

Datterselskapet BIR Nyverdi AS har vedtektsfestet at formålet med selskapet er lovpålagte oppgaver og at det ikke er mulig å betale utbytte fra selskapet. BIR Nyverdi AS er også gitt skattefrihet med basis i det vedtektsfestede formålet. Alle regnskapsmessige resultatet for hele den lovpålagte delen av BIR-konsernet avsettes mot selvkostfondet som er tillagt BIR Nyverdi AS ved årsavslutning.

Våren 2022 inngikk BIR og IHM en intensjonsavtale om sammenslåing. Både BIR og IHM jobber for at en sammenslåing slik beskrevet i intensjonsavtalen innen utgangen av 2022. Rammebudsjettet for 2023 bygger på forutsetninger for drift i nåværende eierkommuner i BIR, ved vedtak om sammenslåing med IHM vil dette innarbeides i fremtidige budsjetter og prognoser.

For lovpålagt renovasjon er det budsjettert med et underskudd på 0,2 mnok for 2023 og selvkostfondet vil, dersom budsjett og prognose for 2022 treffer, være på 70,7 mnok per inngangen av 2024. Langtidsprognosen for lovpålagt del av konsernet viser en plan for benyttelse av selvkostfondet i henhold til selvkostforskriftens retningslinjer.

Om ny organisering av lovpålagt del av BIR

BIR-konsernet har gjennomført en organisasjonsendringsprosess i to trinn.

Den første delen gjennomgikk morselskapet BIR AS og endret avdelingsstrukturen der slik at det nå er fire avdelinger.

- Organisasjon: IT, HR, arkiv, HMS og juridisk
- Kommunikasjon: Kundesenter og kommunikasjon
- Økonomi: Innkjøp, finans, strategi, regnskap og eierskap eiendom
- Utvikling: Prosjektledelse, digitalisering, forretningsutvikling

Denne organisasjonsstrukturen var på plass fra 3. kvartal 2021.

Høsten 2021 ble det påbegynt prosess for organisasjonsjustering i den lovpålagte delen av BIR. Konklusjonen ble å endre strukturen fra en verdikjedebasert organisering til en aktivitetsbasert organisering. Ingen ansatte skulle bli overflødige og prosessen hadde fokus på stor grad av involvering.

Fra og med 1. april 2022 er ny organisering vedtatt der fire selskap har fått omdefinert sine oppgaver og alle selskapene har fått nye navn.

- BIR Avfallsenergi AS er blitt til BIR Ressurs AS. Selskapet har fått utvidet mandat til å håndtere alle ressurser som ikke direkte skal benyttes til gjenbruk.

- BIR Privat AS er blitt til BIR Nyverdi AS. Selskapet skal nå drifte gjenvinningsstasjoner, utvikle bærekraftstrategi sammen med våre eiere og lage nye løsninger for mer gjenbruk og ombruk.
- BIR Transport AS er blitt til BIR Husholdning AS. Selskapet skal håndtere all innsamling av ulike avfallstyper, drifte verkstedsaktivitetene i BIR og håndtere kundetjenestene for lovpålagt del av konsernet.
- BIR Nett AS er blitt til BIR Infrastruktur AS. Selskapet skal som tidligere håndtere utbygging og drift av bosnett, men skal nå også drifte og vedlikeholde alt lovpålagt oppsamlingsutstyr. I tillegg skal selskapet vedlikeholde lovpålagte eiendommer og utføre planarbeid i BIR regi.

BIR mener at den nye organiseringen vil gi mulighet for enda mer effektiv drift og klarere ansvarsstrukturer. Alt praktisk ved organisasjonsendringen er på plass fra og med 1. juli 2022.

Nytt tjenestetilbud – matinnsamling fra husholdningene

I 2023 vil alle BIRs lovpålagte kunder ha tilbud om hjemmehenting av matavfall eller valg om å levere på et returpunkt for dem som ønsker det. Samtidig vil BIR videreføre den gode løsningen med støtte til dem som ønsker å ha egen komposteringsløsning hjemme.

BIR anslår at vi vil samle inn minst 6000 tonn matavfall i 2023. For BIR vil det være viktig å lage systemer som gjør det enkelt å sortere riktig og bygge prisstrukturer som belønner dem som bidrar til god ressursbehandling. BIR mener at vi i årene fremover vil øke innsamlet mengde matavfall mye.

Det er ikke verdi i å samle inn en råvare utsortert med mindre det finnes gode bruksmuligheter for den. Per nå har BIR avtale om levering av matavfall til biogass i Stavanger. Dette anlegget har god løsning for bruk av bioresten slik at råvarene utnyttes på en god måte. Likevel arbeider BIR med å kartlegge hvilke andre gode bruksløsninger denne råvaren har, helst på Vestlandet for å skape arbeidsplasser her og kunne bruke råvarene lokalt. Biogassproduksjon lokalt og i egenregi, der energien kan brukes i transportsektoren og bioresten utvikles til et godt gjødselprodukt, er planlagt.

Dersom vi bruker innsamlede matrester til biogass, så kan bioresten for eksempel kombineres med restprodukter fra insektproduksjon til å skape et godt jordforbedringsprodukt. Et slikt produkt kan brukes til jordbruk, men også som et alternativ til jordprodukter som selges til privatmarkedet i dag. Det er få, om noen, anlegg som har biorest med positiv avsetningsverdi. For BIR så er det riktig å skape produkter med positiv verdi slik at råvaren blir tatt i bruk.

BUDSJETT LOVPÅLAGT RENOVASJON 2023

	Rammebudsjett 2023	Rammebudsjett 2022	Regnskap 2021	Ordinært Budsjett 2022 (vedtatt des 21)
Inntekter:				
Betaling lovpålagte tjenester	460 866 427	463 284 370	406 848 312	463 284 370
Materialinntekter	34 981 845	23 978 816	32 836 102	25 698 726
Gjenvinningsstasjoner	28 500 000	29 500 000	27 464 060	29 500 000
Andre inntekter	7 000 000	5 485 000	8 377 886	8 096 000
Sum inntekter	531 348 272	522 248 186	475 526 360	526 579 096
Kostnader:				
Varekostnad behandling internt	-56 025 762	-79 951 905	-53 538 923	-71 701 685
Varekostnad behandling eksternt	-21 934 400	-23 097 000		-25 594 000
Innsamling, logistikk og kundebetjening	-169 453 094	-137 622 500	-128 932 518	-137 926 654
Bossnett, oppsamlingsløsninger og vedlikehold	-92 678 414	-54 829 411	-43 982 467	-47 833 485
Gjenvinningsstasjoner og ombruksløsninger	-102 300 133			
Fellestjenester, eierskap og kommunikasjon	-91 226 302			
Varekostnad kunde og gjenvinningsstasjoner		-229 347 616	-238 738 742	-206 229 272
Sum driftskostnader	-533 618 105	-524 848 432	-465 192 650	-503 835 096
Driftsresultat	-2 269 833	-2 600 246	10 333 710	22 744 000
Finans:				
Finansinntekter	2 120 000	500 000	771 188	2 000 000
Finanskostnader	-50 000	-30 000	-31 711	-30 000
Sum finans	2 070 000	470 000	739 477	1 970 000
Resultat lovpålagt	-199 833	-2 130 246	11 073 187	24 714 000

Større endringer på rammebudsjett 2023 i forhold til rammebudsjett 2022 og regnskap 2021:

Driftsinntekter

Betaling for lovpålagte tjenester er i oversikten redusert med 2,4 mnok fra budsjett 2022. Dette skyldes i hovedsak at prisen på lovpålagte fakturerbare tjenester foreslås redusert med 1%. Inntektene er også korrigert for en kundevekst på 0,48%.

Prisen på lovpålagt renovasjon er foreslått redusert med 1% nominelt. En forventet inflasjon på 2,6% vil da medføre en realprisnedgang på fakturerbar lovpålagt renovasjon på 3,6%. Videre er også prisen på gjenvinningsstasjonene foreslås nominelt uendret for lovpålagte kunder, noe som medfører en realprisnedgang for denne tjenesten på 2,6%.

En vesentlig årsak til BIRs lave priser på lovpålagte tjenester er inntektene konsernet skaper gjennom god håndtering av råvarer og energiproduksjon. Inntekter fra materialsalg er i budsjett for 2023 økt med 11,0 mnok fra budsjett 2021 og 2,1 mnok fra regnskap 2021. Økningen skyldes i stor grad forventning om høye priser på råvarer og særlig metall.

Driftskostnader

Varekostnad behandling internt er knyttet til brennbart restavfall fra rute og gjenvinningsstasjoner, matavfall fra husholdninger, rent trevirke og hageavfall, samt de typer farlig avfall som BIR Ressurs AS har konsesjon for å behandle. For 2023 er det budsjettet med en økning i behandlingskostnader internt på 2,5 mnok fra regnskap 2021, men en reduksjon på 23,9 mnok fra budsjett 2022. Årsaken til reduksjonen fra budsjett 2022 er i hovedsak forventningen om høye energiinntekter og lav selvkostpris for behandling.

Kostnader knyttet til innsamling, logistikk og kundebetjening er økt med 31,8 mnok fra budsjett 2022 til budsjett 2023. Økningen skyldes tilføring av nye lovpålagte oppgaver til

selskapet BIR Husholdning AS etter omorganisering, samt hjemmehenting av matavfall som tjenestetilbud.

Bossnett, oppsamlingsløsninger og vedlikehold er kostnader som gjelder selskapet BIR Infrastruktur AS. Økning fra budsjett 2022 knyttes til at selskapet har fått tilført nye oppgaver etter omorganiseringen. I tillegg fører åpningen av det grønne bossnettet første halvdel av 2023 til økte kostnader for selskapet. Kostnadene ved start av drift grønt nett dekkes både i rammebudsjettet for 2023 med ordinær drift fra 3. kvartal og 2024.

Varekostnad gjenvinningsstasjoner og ombruksløsninger er budsjettetert med 102,3 mnok i 2023. Dette er kostnader knyttet til drift av BIRs 10 gjenvinningsstasjoner og utvikling av verdikonsepter for ombruk og sirkulære løsninger.

Renter

Lange renter med løpetid fra 5-10 år har steget og er nå på om lag 3%. Kraftig økning i inflasjon og signaler fra Norges Banks om endringer i rentebaner kan føre til økning i rentekostnader for BIR-konsernet.

For lovpålagt del defineres selvkostrenten av Kommunalbanken sin beregnede 5 års swaprente + 0,5%. Denne estimeres for 2023 å være 3,30% mot 1,96% i 2021. En økning på 1,34% vil, med kapitalbindingen som er i den lovpålagte delen av BIR, utgjøre om lag 14 mnok økning fra 2021. Noe av denne økningen vil aktiveres som byggelånsrente på anlegg under utbygging.

Resultat og selvkostfond

Rammebudsjett, og prognoser fremover, er svært usikre. Svingninger i råvaremarkeder, energipriser og renter er store og det er stor sannsynlighet for at reelt resultat vil avvike vesentlig fra budsjett.

Med overstående forutsetninger vil lovpålagt renovasjon oppnå et negativt resultat på 0,2 mnok. Selvkostfondet på lovpålagt renovasjon i BIR-konsernet vil med nåværende prognose for 2022 og rammebudsjett 2023 være på 70,7 mnok ved utgangen av 2023.

Generasjonsprinsippet tilsier at resultat på lovpålagt aktivitet ikke skal belastes eller tilføres senere generasjoner. Dermed skal selvkostresultat tilbakeføres innbyggerne innen en 5 års periode. I løper av 5 år er inntekter for lovpålagt del av BIR mer enn 2 600 mnok, Fondets forventede størrelse på 70,7 mnok ved inngangen av 2023 er 2,7 % av periodens forventede omsetning.

INVESTERINGER LOVPÅLAGT

Investeringer knyttet til drift av den lovpålagt virksomhet foretas i de enkelte driftsselskap. Investeringer i eiendom gjøres i morselskap.

Investeringer lovpålagt 2023	Inventar, utstyr og IT	Biler og maskiner	Oppsamlingsutstyr	Gjenvinningsstasjoner	Hovedkontor og bossnetterminal	Anlegg for biorest	Bossnett	Summer
BIR AS lovpålagt					14 000 000	240 000 000		254 000 000
BIR Nyverdi AS	2 680 000	14 120 000		1 500 000				18 300 000
BIR Husholdning AS		59 800 000						59 800 000
BIR Infrastruktur AS			14 800 000				61 000 000	75 800 000
BIR Ressurs AS	2 000 000	4 000 000						6 000 000
Sum investeringer	4 680 000	77 920 000	14 800 000	1 500 000	14 000 000	240 000 000	61 000 000	413 900 000

Forventet investering i rørstrekk til bossnettet utgjør 41 mnok, samtidig budsjetteres det med resterende bossnettinvesteringer i kontor- og terminalbygget på Nygårdstangen med 20 mnok. Investeringen i bossnettet i Bergen sentrum ferdigstiller i hovedsak blått og grønt nett. BIR vil da ha bygget ut og satt i drift det største bossnettet i verden.

For fremtidige utbygginger av nye nett er det utarbeidet en modell for hvordan bygging skal gjøres uten at prisen på lovpålagte tjenester øker. Denne modellen benyttes ved utbyggingen på Minde, og BIR regner med at den kan benyttes andre steder i årene fremover.

Det arbeides med oppgraderinger av flere eksisterende gjenvinningsstasjoner og nye tjenesteløsninger, men det forventes ikke at disse planene vil komme til realisering i 2023. Det arbeides også med utvidelse og utvikling av tilbudet om mobile gjenvinningstjenester i urbane områder.

Investeringene i driftsselskapene er i 2023 i vesentlighet koblet mot innføringen av matavfallsinnsamling fra husholdninger. Et anlegg for håndtering av matavfall er estimert til 240 mnok, anbudsutsendelse forventes høsten 2022.

Totalt sett er investeringsbudsjettet for lovpålagt del av konsernet 413,9 mnok for 2023. Tilsvarende budsjett for 2022 var på 279,4 mnok.

LANGTIDSPROGNOSE

Langtidsprognosen utarbeides to ganger årlig. Den gir konsernet informasjon om fremtiden og anledning til å gjøre vurderinger om konsernets utvikling på lang sikt. De senere år har det, som en følge av mer ustabil global situasjon, vist seg mer utfordrende enn tidligere å treffe godt med lange prognoser.

BIR har opparbeidet et selvkostfond som en følge av effektiv drift og økte inntekter i verdikjeden. Langtidsprognose 2024 - 2027 viser plan for overholdelse av generasjonsprinsippet:

Langtidsprognose Lovpålagt renovasjon	2023	2024	2025	2026	2027
	Rammebudsjett	LTP	LTP	LTP	LTP
RESULTATREGNSKAP, 1.000 NOK					
Fakturerte lovpålagte tjenester	460 866	473 844	487 187	500 907	515 012
Inntekt gjenvinningsstasjoner	28 500	28 700	28 900	29 103	29 306
Materialinntekter	34 982	36 381	37 837	39 350	40 924
Annen driftsinntekt	7 000	7 210	7 462	7 761	8 071
Sum driftsinntekter	531 348	546 135	561 387	577 120	593 314
Varekostnad behandling internt	56 026	57 147	58 289	59 455	60 644
Varekostnad behandling eksternt	21 934	22 811	23 610	24 318	25 048
Innsamling, logistikk og kundebetjening	169 453	176 231	182 399	187 871	193 507
Bossnett, oppsamplingsløsninger og vedlikehold	92 679	111 523	116 645	117 556	112 909
Gjenvinningsstasjoner og ombruksløsninger	102 300	106 163	109 501	112 838	115 286
Sum driftskostnader	533 618	568 751	588 640	603 671	612 075
Driftsresultat	-2 270	-22 616	-27 254	-26 550	-18 761
Finansinntekter	2 120	1 900	1 400	700	
Finanskostnader	-50	-30	-40	-50	-700
Resultat av finansposter	2 070	1 870	1 360	650	-700
Arsresultat	-200	-20 746	-25 894	-25 900	-19 461

I perioden er det lagt til grunn en investering i et biobehandlingsanlegg. Samtidig vil siste større del av investeringen i bossnettet i Bergen sentrum settes i drift i 2023 med full økonomisk effekt i 2023 og 2024.

Som tidligere påpekt er faktorene som legges til grunn for lange prognoser usikre.

	2023 Budsjett	2024 LTP	2025 LTP	2026 LTP	2027 LTP
Gebyrutvikling	-1,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
Årsresultat (NOK 1 000)	-200	-20 746	-25 894	-25 900	-19 461
Selvkostfond (NOK 1 000)	70 700	49 954	24 060	-1 840	-21 302
Gjennomsnittsgebyr	2 401	2 449	2 498	2 548	2 599
Gebyrøkning per mnd	-2	4	4	4	4

I prognosen er det forutsatt svært høye inntekter på energi og råvarer, på nivå med 2021. En nedgang i energi og råvarepriser vil føre til dårligere resultat. Selvkostrenten er lagt til om lag 3 % i hele perioden. Lange renter er per prognosetidspunkt flate.

Forslag til økning på pris for fakturerbare tjenester er lagt til 2 % fra og med 2024. Dette vil forventes å være noe under generell prisstigning i samfunnet.

Betaling ved våre gjenvinningsstasjoner har ikke vært prisjustert for lovpålagte kunder siden 2003. BIR har ikke lagt inn prisendring på gjenvinningsstasjoner i denne langtidsprognosen.

Dersom forutsetningene i prognosen holder så vil selvkostfondet være brukt opp i løpet av 2026.

PRIS PÅ LOVPÅLAGTE RENOVASJON FOR 2023

For lovpålagt renovasjon foreslås det en nominell prisreduksjon på -1% for fakturerte lovpålagt renovasjon i 2023. For gjenvinningsstasjonene foreslås prisen for lovpålagte kunder holdt uendret i 2023.

En gjennomsnittskunde vil, med dette betale 2.401 kr eks mva. En tømning av en restavfallsbeholder vil koste kr 31,6 og ett kilo restavfall for storbeholdere vil koste kr 1,36 i 2023 (alle priser eks mva.). For perioden 2019-2023 vil BIR da ha endret prisene på lovpålagt fakturerbar renovasjon med 19,5%, til sammenligning har konsumprisindeksen økt med 16,3% i samme periode (forventet inflasjon 2022: 5,4% og 2023: 2,6%)

Det er kommunene som vedtar renovasjonsgebyret. BIR setter en pris for den lovpålagte renovasjonen. I de tilfeller der den enkelte kommune ikke har egne kostnader til renovasjon, vil pris fra BIR være lik vedtatt renovasjonsgebyr. I noen kommuner samles det inn penger til etterdrift av nedlagte deponi eller administrasjonskostnader. Renovasjonsgebyret til kundene vil derfor ikke være likt i alle BIR-kommunene.

BIR ser at det er mye usikkerhet ved utformingen av budsjett og langtidsprognose. Lovpålagt renovasjon vil uansett prises til selvkost over tid, og dersom energi eller andre ressurser BIR selger øker, vil økte inntekter tillegges lovpålagt med utgangspunkt i den andel som er knyttet til håndtering av lovpålagt avfall.

BIR vil jobbe for å levere gode og samfunnsriktige tjenester til en kostnadseffektiv pris. BIR sine eierkommuner skal være blant de kommunene med lavest pris på lovpålagt renovasjon. Det skal de være også i 2023 og videre i perioden 2024- 2027.

16. juni 2022

Borghild Lekve